

müzik  
Bilkent

# MODERN AMERICAN VOICE RECITAL

JENNIFER TIPTON SOPRANO  
OLIVER JIA PİYANO

Gwyneth Walker | Jake Heggie | Carlisle Floyd | Anthony Josep  
Ricky Ian Gordon | Eric Whitacre | Libby Larsen  
William Bolcom | Stephen Sondheim | William Finn

**19 Nisan 2022 Salı, 20:00** Bilkent Konser Salonu



Bilkent Üniversitesi

Bilkent Üniversitesi kültür ve sanat faaliyetleri

Bilet Ücretleri 70 TL | 50 TL | 40 TL

Bilkent Konser Salonu Tel: 290 1775

Online Bilet Satış

[bilet.bilkent.edu.tr](http://bilet.bilkent.edu.tr)

Bilkent Sanatları Okulu

[www.bso.bilkent.edu.tr](http://www.bso.bilkent.edu.tr)



**Gwyneth Walker**  
(b. 1947)

“Waterbird”, *The Sun is Love* (2002) başlıklı şarkı döngüsünde yer alan şarkılardan biridir. Piyanist Jamie Shaak, **Gwyneth Walker**’a (d. 1947) düğününde çalınması için bir yapıt sipariş etmiştir. Gelinin merhum babası **Rumi**’nin yapıtlarına hayran olduğundan Walker (Coleman Barks’ın çevirisiyle) Rumi’nin sözlerini bestelemeyi seçer. Walker’ın müziğine metin yön verir; besteci, “güneşin neşe dolu dönüşü, aşka tutkuyla kendini bırakışı ve kıpır kıpır işvesinde, Rumi’nin tarzındaki sadeliği ve çeşitliliği yakalamayı” ister. Piyanodaki döngüsel örüntülerin semazenlerin dönüşlerini yansıtmayı amaçlanmıştır. Ses ve piyanonun sık etkileşimleri, metindeki görüntüleri zihinlerde canlandırır. Walker döngünün bir bütün olarak seslendirilmesini istemiş olsa da “Waterbird” bu akşamki performansta da olduğu gibi sıklıkla tek başına seslendirilir.



**Rumi**  
(1207-1273)

### **Waterbird**

What I want is to see your face  
in a tree, in the sun coming out,  
in the air.

What I want  
is to hear the falcon drum,  
and light again on your forearm.

To see in every palm your elegant silver coin shavings,  
to turn with the wheel of the rain,  
to fall with the falling bread.

What I want is to see your face.

To swim like a huge fish  
in ocean water,

to be Jacob recognizing Joseph.  
To be a desert mountain  
instead of a city.

I'm tired of cowards.  
I want to live with lions,  
with Moses.

I want to sing like birds sing,  
not worrying who hears,  
or what they think.

I am a waterbird, flying into the sun.

What I want is to see your face.  
beyond wanting, beyond place,

I am a waterbird, flying into the sun.



**Carlisle Floyd**  
(1926-2021)

*Susannah* (1955) operasının sözleri ve müziği, Amerikan operasının babası sayılan **Carlisle Floyd** (1926-2021) tarafından yazılmıştır. Amerika'nın güneyinde doğup büyüyen Floyd, güneyin dilini ve kültürünü opera sahnesine taşımıştır. Opera, Susanna'nın kaynağı belirsiz öyküsüne dayanır. Floyd, aslen antik Babil'de geçen olayları Tennessee dağlarındaki hayali bir küçük kasabada kurgular. "Ain't it a pretty night", operanın birinci perdesinde yer alır. Genç ve saf Susannah, arkadaşı Little Bat ile birlikte (evet, arkadaşının adı Türkçe *Küçük Yarasa* anlamına gelen *Little Bat*'tir). Susannah çok sevdiği evini özleyeceğini bile bile

dağların ötesindeki dünyayı görmeyi hayal eder. Müzik, genç kadının evini temsil eden huzur dolu anlarla bilinmeyeni yansıtan çalkantılı durumlar arasında gidip gelirken, aynı zamanda gelmekte olanı haber verir.

### **Ain't it a pretty night**

Ain't it a pretty night!  
The sky's so dark and velvet-like  
And it's all lit up with stars  
It's like a great big mirror  
Reflectin' fireflies over a pond  
Look at all them stars, Little Bat  
The longer y'look the more y'see  
The sky seems so heavy with stars  
That it might fall right down out of heaven  
And cover us all up in one big blanket of velvet  
All stitched with diamon's

Ain't it a pretty night  
Just think, all those stars can all peep down  
An' see way beyond where we can:  
They can see way beyond them mountains  
To Nashville and Asheville and Knoxville  
I wonder what it's like out there  
Out there beyond them mountains  
Where the folks talk nice an' the folks dress nice  
Like y'see in the mail order catalogs  
I aim to leave this valley some day  
An' find out for myself:  
To see all the tall buildin's and all the street lights  
An' to be one o'them folks myself

I wonder if I'd get lonesome fer the valley though  
Fer the sound of crickets an' the smell of pine straw  
Fer soft little rabbits an' bloomin' things  
An' the mountains turnin' gold in the fall  
But I could always come back I get homesick fer the valley  
So I'll leave it someday an' see fer myself  
Someday I'll leave an' then I'll come back  
When I've seen what's beyond them mountains

Ain't it a pretty night  
The sky's so heavy with stars tonight  
That it could fall right down out of heaven  
An' cover us up, and cover us up  
In one big blanket of velvet and diamon's



**Jake Heggie**  
(b.1961)

**Jake Heggie** (d. 1961), Amerikan opera ve sanat şarkılarının önde gelen bestecilerindendir. Los Angeles'daki Kaliforniya Üniversitesinde (UCLA) bestecilik eğitimi alan Heggie, elindeki sakatlık nedeniyle San Francisco Operasının tanıtım ofisinde işe girmiştir. Operada çalışırken yerel bir yazar, opera meraklısı ve sanatsever olan **Gini Savage** ile dostluk kurar. Bir yazarlık kursuna devam eden Savage'a, tek hecelik dizelerden oluşan "İstiyorum" başlıklı bir şiir yazma ödevi verilmiştir. O sırada Kaliforniya tepelerinde bir vaşak, yürüyüşe çıkmış genç bir kadına saldırır ve ölümüne neden olur. Bu olay, Savage'a "Animal Passion" (Hayvan Tutkusu) ödevi/şiiri için esin kaynağı olmuştur ve Savage tesadüfen şiirini Heggie'ye gösterir. O zamanlar adı sanı bilinmeyen bir besteci olan Heggie şiire bayılır ve Savage'dan şarkılarda kendisiyle birlikte çalışmasını ister. Bu ortak çalışmanın sonunda ortaya, içinde "Animal Passion"ın da yer aldığı beş şarkılık *Natural Selection* (1997) çıkar.

### **Animal Passion**

Fierce as a bobcat's spring  
With start-up speeds of sixty miles per hour  
I want a lover to sweep me off my feet  
And slide me into the gutter  
Without the niceties of small-talk roses or champagne  
I mean business  
I want whiskey  
I want to be swallowed whole  
I want tiles to spring off the walls  
When we enter hotel rooms or afternoon apartments  
I won't pussy-foot around responsibility  
"shoulds" and "oughts" are out for good  
And I don't want to be a fat domestic cat  
I want to be frantic  
Yowls and growls to sound like the lion house at feeding time  
I don't give a damn who hears  
I don't give a damn!  
No discreet eavesdroppers' coughs can stop us in our frenzy  
Let the voyeurs voient  
And let the great cat(ss) come.



**Anthony Josep**  
(b. 2001)



**Maggie Wilkinson**  
(b. 2001)

1999'dan sonra doğan Amerikalı öğrenciler, okullarda silahlı şiddet tehdidinin olmadığı bir dünyayla hiç tanışmadılar. Hem öğretmenler hem de öğrenciler düzenli aralıklarla etkin silahlı saldırı tatbikatları ve eğitimlerine katılıyorlar. Ne yazık ki okullardaki silahlı saldırıların sayısı her geçen yıl artıyor. *USA Today*'in haberine göre geçtiğimiz güz döneminde, yani 1 Ağustos 2021 ve 31 Aralık 2021 tarihleri arasında okullara 136 silahlı saldırı düzenlendi.

2016-2021 yılları arasında Florida, Miami'de bir sahne sanatları lisesi ve koleji olan New World School of the Arts'da ders verdim. Şan öğrencilerimden **Anthony Josep** (d. 2001) aynı zamanda beste yapıyordu. "The Lucky Ones", Josep'in aynı okuldan arkadaşı, yazar **Maggie Wilkinson**'un (d. 2001) metnine yer verdiği *Thoughts of November* şarkı döngüsündeki şarkılardan biri. Josep'e göre parça "sevdiklerimizin bir anda bizden alınabilecekleri bir dünyada yaşama fikri üzerine enine boyuna düşündüğü gerçek bir anın ifadesi. Bu parça, nihai bir minnettarlığı gösteriyor." Şu anda Wilkinson, Tennessee'de üniversite eğitimine devam ediyor, Josep ise Indiana, Bloomington'daki Jacobs Müzik Okulunda birinci sınıfta okuyor.

### The Lucky Ones

This Week in Santa Clarita, California,  
Two Students died after another student obtained a forty-five-caliber handgun  
And opened fire inside their school building  
Dominick Michael. Fourteen.  
Gracie Annie. Fifteen.  
Each night this week I passed my brother's room  
To find him sleeping, the lights still on  
Floor covered in wrinkly laundry  
And half empty bottles of acrylic paint.  
His chest rises, and fall, then rises again,  
And I wonder why are we the lucky ones?



**Dominic Michael Blackwell**  
(2005-2019)

**Gracie Anne Muehlberger**  
(2004-2019)

Lana Turner (1921-1995), 1940'lar ve 50'lerde tanınan bir Amerikalı aktris ve poster modeliydi. Zamanının en çok para kazanan aktrislerindendi. Başarısı ve çalkantılı kişisel hayatıyla magazin gazetelerinde sıkça yer alan bir isimdi.



**Lana Turner**  
(1921-1995)

**Ricky Ian Gordon** (1956) son kırk yıldır sanat şarkıları, opera ve müzikal tiyatro için yapıtlar yazan üretken bir vokal müzik bestecisidir. Yapıtlarında ikonik kurgusal edebiyat, Langston Hughes'ın şiirleri ve AIDS epidemisi gibi bir dizi bağımsız konuya yer verir. 1985'te Gordon, **Frank O'Hara**'nın (1926-1966) ünlü "Poem (Lana Turner has Collapsed)" yapıtına bir müzik besteler. Parça, bir Hollywood ikonunun olası ölümüne yakılan ağıtlardan hava durumuyla ilgili günlük sohbetlere atlayıveren histerik ve son derece abartılı bir yapıttır.



**Frank O'Hara**  
(1926-1966)



**Ricky Ian Gordon**  
(b. 1956)

**Poem (Lana Turner has collapsed!)**

Lana Turner has collapsed!  
I was trotting along and suddenly  
it started raining and snowing  
and you said it was hailing  
but hailing hits you on the head  
hard so it was really snowing and  
raining and I was in such a hurry  
to meet you but the traffic  
was acting exactly like the sky  
and suddenly I see a headline  
LANA TURNER HAS COLLAPSED!  
there is no snow in Hollywood  
there is no rain in California  
I have been to lots of parties  
and acted perfectly disgraceful  
but I never actually collapsed  
oh Lana Turner we love you get up

**Margaret Wise Brown**'un (1910-1942) 40 milyonun üzerinde satılan "Goodnight Moon" kitabı, Amerika'da en sevilen çocuk kitaplarından biridir. Ne var ki yayımlandığında, kitap da yazarı da geleneksel toplumsal normlara ters düşmüşlerdi. Yönelimini gizlemeyen bir biseksüel, maddi açıdan özgür ve kendinden emin bir kadın olarak Brown, Amerika'da bunların kabul edilmediği bir dönemde asi bir hayat sürmüştür. Yazar, bir olaylar dizisine dayalı geleneksel fabllar/ahlak öyküleri yerine elle tutulur nesnelere ve duygulara odaklanan "Şimdi ve Burada" olarak adlandırılan çocuk edebiyatı hareketinin bir parçasıdır. Deneysel tarzına ek olarak Brown, kitaplarının illüstrasyonu için Clement Hurd gibi modernist ressamı seçmiştir.





**Margaret Wise Brown**  
(1910-1942)



**Eric Whitacre**  
(b. 1970)

**Eric Whitacre** (d. 1970), Grammy ödüllü bir besteci ve şef, aynı zamanda koro dünyasının tanınmış isimlerindendir. Koro için yaptığı besteler, armonileri kilitlemek için düz bir tonda söylenen akor kümeleriyle bilinir ve çoğu zaman alışıldık olmayan insan sesleri ve çoklu ritimlerle dokular yaratır. “Goodnight Moon”, Whitacre’nin oğlunun en sevdiği uyku öncesi öyküsüdür. Kitabı oğluna “binlerce kere” okuduktan sonra, Whitacre metne bir müzik yazar. Parçanın hem koro için hem de solo aranjmanları seslendirilmektedir.

### Goodnight Moon

In the great green room  
There was a telephone  
And a red balloon  
And a picture of –  
The cow jumping over the moon

And there were three little bears sitting on chairs  
And two little kittens  
And a pair of mittens  
And a little toy house  
And a young mouse  
And a comb and a brush and a bowl full of mush  
And a quiet old lady who was whispering "hush"

Goodnight room  
Goodnight moon  
Goodnight cow jumping over the moon  
Goodnight light  
And the red balloon

Goodnight bears  
Goodnight chairs  
Goodnight kittens  
And goodnight mittens

Goodnight clocks  
And goodnight socks

Goodnight little house  
And goodnight mouse

Goodnight comb  
And goodnight brush  
Goodnight nobody  
Goodnight mush  
And goodnight to the old lady whispering "hush"

Goodnight stars  
Goodnight air  
Goodnight noises everywhere



**Libby Larsen**  
(b. 1950)

Grammy ödüllü besteci **Libby Larsen** (d. 1950) son elli yıldır, solo, vokal, oda müziği, orkestra, opera ve koro müzikleri gibi çeşitli türlerde yapıtlar üretiyor. Larsen, “zamanımızın en etkileyici müzik derlemelerinden birini” üretmiştir ve Amerika’nın yaşayan bestecileri arasında yapıtları en çok seslendirilenlerden biridir. Hem şiir hem de düzyazılar için müzik besteleyen Larsen’in asıl esin kaynağı ise serbest ölçü, ham duygular ve birinci tekil şahsın ağzından anlatılan düzyazılardır. Yazar, “aşk şarkıları yazmak gibi bir düşüncem yoktu” demiştir.

Marilyn Horne Vakfı, Larsen’dan 2000 yılında o yılın yarışmasının kazananı olan Meaghan Miller için bir şarkı derlemesi bestelemesini ister. Metinler, Henry’nin ilk beş karısı, Katherine of Aragon, Anne Boleyn, Jane Seymour, Anne of Cleves ve Katherine Howard’ın mektuplarından ve idam sehpasındaki sözlerinden alınmıştır. Henry’nin son karısı Katherine Parr Kraldan uzun yaşadığı için bu döngüye dahil edilmemiştir. Larsen tarihsel metne ek olarak (Henry ve Anne Boleyn’in kızı) 1. Elizabeth döneminden sevilen lavta şarkılarını da yapıta yerleştirmiştir. Bu döngü, şarkıcısı ve piyanisti için, içinde barındırdığı oyunlarla kötü bir ün salmıştır. Kadınlar kaderlerinden emin olmadıkları için Larsen şarkıcısının da müzikteki yeri konusunda kendisini emin hissetmemesini istemiştir.



**Katherine of Aragon**

(1485-1536)

“Nature wronged the Queen in not making her a man, but for her sex she would have surpassed all the heroes of history” -Thomas Cromwell

**Katherine of Aragon** (1485-1536), Castile’li Kraliçe Isabella ile Aragon’lu Ferdinand’ın kızıydı. Üç yaşındayken, Kral VII. Henry’nin en büyük oğlu Arthur’la evlenmesi için söz kesilmişti. Sağlığı kötü olan Arthur, Katherine ile evlendikten beş ay sonra öldü. Katherine hayatı boyunca iddia ettiği gibi ölüm döşeginde de evliliklerinin cinsel ilişkiyle tamamlanmadığında ısrar etmişti. VII. Henry ölmeden önce oğlu VIII. Henry’ye Katherine’le evlenmesini söyledi. 11 Temmuz 1509’da 18 yaşındaki Henry, 23 yaşındaki Aragon’lu Katherine’le evlendi.

Katherine ve Henry’nin evlilikleri yaklaşık on altı yıl boyunca başarıyla devam etti. Katherine sağlıklı bir erkek çocuğu doğuramayınca ve Henry de Katherine’in nedimesi Anne Boleyn’e âşık olunca evlilikleri sarsılmaya başladı. Katherine, Henry’nin ağabeyiyle birlikte olduğu gerekçesiyle evliliklerinin geçersiz sayılmasına razı gelmedi. Bunun sonucunda Henry Katherine’i kızı Mary’den ayırıp sürgüne gönderdi ve tartışmalara neden olsa da Anne Boleyn’le evlendi.

Katherine dokuz yıl boyunca Krala barışçıl yollarla karşı koydu, İngiltere’nin büyük bir bölümünün desteğini arkasında tutmayı başardı ve Kraliçe unvanından vazgeçmedi. Sonuç olarak Henry Roma Katolik Kilisesinden ayrılarak Anglikan Kilisesini kurdu. Katherine 7 Ocak 1536’da elli yaşında uykusunda öldü. O gece yatmadan önce Henry’ye bir mektup yazmıştı. Bu mektubun bazı bölümlerine Larsen’in müziğini yaptığı *Try Me, Good King* yapıtında yer verilmiştir. John Dowland’ın lavta için yazdığı “In Darkness Let Me Dwell”, sağ el piyanoda ve yaklaşan ölümü haber veren çan seslerinde aktarılır. Amansız bir psikolojik gerilim yaratmak için pedal tonu kullanılmıştır. Larsen, Katherine’in Katolik inancını Gregoryen ilahilerini çağrıştıran ölçüsüz vokal hattında temsil ederken, vokal koşular da onun soyunu onurlandırmak için bir İspanyol gitarını yansıtır.

### **Katherine of Aragon**

My most dear lord, King, and husband,  
the hour of my death now drawing on,

the tender love I owe you forces me to commend myself unto you  
and to put you in remembrance of the health and welfare of your soul.

My most dear lord, King, and husband,  
you have cast me into many calamities  
and yourself into many troubles.

For my part, I pardon you everything  
and I wish to devoutly pray God  
that He will pardon you also.

For the rest I commend unto you our daughter, Mary,  
beseeching you to be a good father unto her.

Lastly, I make this vow,  
that my eyes desire you above all things,  
above all things.



**Anne Boleyn**

(1501-1536)

“Fighting is essentially a masculine idea, a woman’s weapon is her tongue.” - Hermione Gingold

Avrupa tarihinde pek az kadın **Anne Boleyn** (1501-1536) kadar adından kötü söz ettirmiş ve ayrıştırıcı olmuştur. Dinde kargaşanın hakim olduğu ve reforma gidildiği bir dönemde Anne Boleyn Katolik’i ve bazı Protestan öğretilerine inanıyordu. Bu yüzden pek çok Katolik tarihçi, onun hafifmeşrep oluşu ve büyücülüğüyle ilgili, günümüzde hâlâ dilden dile dolaşan karalayıcı hikâyeler yazmıştır. Protestan tarihçiler ise dini reform nedeniyle Anne’i övmüş ve onu şehit olarak görmüşlerdir. Modern tarihçi David Stakey, Anne için belki de en doğru tanımlamayı yaparak onun “gaddar ve etkili bir politikacı” olduğunu yazmıştır.

Anne, Henry’nin “gözünü bağlayan, içini yakan takıntısı”ydı. Kralın üzerinde daha önce eşi görülmemiş bir etkisi vardı. Anne birkaç yıl boyunca Henry’nin fiziksel girişimlerini ve hediyelerini karşılıksız bıraktı ve kraliçe olana kadar ona boyun eğmeyi reddetti. Çift evlendikten yedi ay sonra I. Elizabeth dünyaya geldi. Ancak Anne sağlıklı başka bir çocuk (özellikle de bir erkek çocuğu) doğuramadı ve Henry’nin artık onun değişken kişiliğine sabrı azalmıştı.

Anne’in zaafını fark eden Katolikler/Aragonlu Katherine taraftarları, ona politik bir suikast planladılar. Hakkında dikkatle hazırlanmış zina, ensest ve ihanet suçlamaları uydurdular. Umutsuzca bir erkek çocuk istediği ve şimdi Anne’in nedimesi Jane Seymour’a âşık olduğu için, Henry de onların planlarına ortak oldu. Anne birinde erkek kardeşi de dahil

olmak üzere beş farklı zina suçlamasıyla karşı karşıya kaldı. Ona karşı yapılan suçlamaları destekleyecek sağlam bir kanıt bulunmamasına karşın, o ve beş erkek suçlu bulunarak idama mahkum edildi. Anne yargılanmaya başlamadan önce Henry, onun idamı için Calais'ten bir kılıç ustası getirtmişti.

Ses ve piyanonun ana motifinde Thomas Campion'un "If my complaints" şarkısı yer alır. Anne, Henry'nin suyuna gitmek için çeşitli girişimlerde bulunurken müzik değişir. Henry lavta için şarkılar bestelediğinden, Larsen, yavaş kısmın bir lavta şarkısı gibi söylenmesini belirtir. Anne canını kurtarmak ve adilce yargılanmak için yalvarırken, piyano din adamlarının onun isteklerine karşı gelişlerini temsil eder. Şarkı bir resitatifle kapanır. Piyanonun basında çan esleri duyulur. Ölmeden hemen önce Anne, "Kralı kurtarması için Tanrıya dua ediyorum" der. Anne sonuna kadar Henry'ye saygıda kusur etmez, çünkü Krala en küçük bir itaatsizlik kızı Elizabeth'in hayatını tehlikeye atacaktır.

### Anne Boleyn

Try me, good king,  
let me have a lawful trial and let not my enemies sit as my accusers and judges.  
Try me, good king,  
let me receive an open trial for my truth shall fear no open shame.  
Never a prince had a wife more loyal, more loyal in all duty,  
never a prince had a wife more loyal, more loyal in all true affection,  
never a prince had a wife more loyal than you have found in Anne Bulen.  
You have chosen me from low estate to be your wife and companion.  
Do you not remember the words of your own true hand?  
'My own darling, I would you were in my arms  
for I think it long since I kissed you, my mistress and my friend.'  
Do you not remember the words of your own true hand?  
Try me, good king, Try me.  
If ever I have found favor in your sight,  
if ever the name of Anne Bulen has been pleasing to your ears,  
if ever I have found favor in your sight,  
if ever the name of Anne Bulen has been pleasing to your ears,  
let me obtain this request and my innocence shall be known.  
Let me obtain this request and my innocence shall be cleared.  
Try me. Try me. Try me.  
Good Christian people, I come hither to die  
and by the law I am judged to die.  
I pray God, I pray God save the King.  
I hear the executioner's good, and my neck is so little.



**Jane Seymour**  
(1508-1537)

“Birth and death; we all move between these two unknowns.” - Bryant H. McGill

Kaderin cilvesi bu ya, Anne'in yerine geçecek kişi, onun öncülük ettiği taktikleri kullanarak güce kavuşmuştur. Anne kraliçe olmak için yedi yıl uğraştı; **Jane Seymour** (1508-1537) ise bunu yedi ayda başardı. Henry'nin üçüncü karısı yumuşak başlıydı, sessizdi ve bir oğlan çocuğu doğurdu; bunlar da onun Henry'nin en gözde karısı olmasını sağladı. Anne idam edildiğinde Henry'nin Jane'le ilgili niyetleri pek çok kişi tarafından biliniyordu. Anne'in öldüğü günün ertesinde ikilinin sözlendiği halka duyuruldu ve çift on gün sonra dünya evine girdi. Tatlı, ağırbaşlı Jane'in Anne'in uzaklaştırılması ya da daha önce görülmemiş bir şekilde idam edilmesiyle ilgili hiçbir rahatsızlığı yoktu. Kraliçe olarak “İtaat ve hizmet etmeye zorunlu” olduğunu ilke edinmişti.

12 Ekim 1537'de Henry'nin sağlıklı ve meşru bir erkek varisi oldu: Prens Edward. Doğumdan hemen sonra kutlamalar başladı; bu kutlamalar kapsamında yeni prensi karşılamak için 400 kişinin katıldığı bir vaftiz töreni yapıldı. Doğum ve kutlamalar genç anneye fazla gelmişti; Jane, doğumdan üç gün sonra ciddi şekilde hasta düştü. Hasta yatağındaiken Danışma Meclisine yazdığı bir mektupla Prens Edward'ın doğumunu duyurdu. Jane 24 Ekim 1537'de uykusunda öldü. VIII. Henry hayatında ilk kez bir eşinin ölümüne gerçekten üzüldü.

Michael Praetorius'un “Lo, How a Rose E're Blooming” şarkısı piyano sağ eldedir. Şarkının aslı İsa'nın doğumunu temsil eder, ama bu bağlamda Prens Edward'a göndermede bulunur. Bu parça boyunca da çan sesleri duyulur ancak ölümü değil, uzun süredir beklenen varisin neşe veren doğumunu temsil eder. Şarkının ağır temposu sağlığı giderek kötüleşen Jane'nin enerjisinin azalmasına karşılık gelir. Şarkı, Jane'in ölürken bir yandan bebeğine ninni okumasını çağrıştıran, mırıldanan bir vokal dizayle son bulur.

### Jane Seymour

“Right, trusty and Well Beloved,  
we greet you well,  
for as much as be the inestimable goodness  
of Almighty God,  
we be delivered of a prince, a prince.  
I love the rose both red and white,  
to hear of them is my delight,

Joyed may we be, our prince to see,  
and roses three.”



**Anne of Cleves**

(1515-1557)

“Ah, yes divorce...from the Latin word meaning to rip out a man’s genitals through his wallet.”

- Robin Williams

Henry, hem güzel hem de politik açıdan yararlı bir eş bulmak umuduyla saray ressamını Avrupa’daki potansiyel gelinlerin resimlerini yapmakla görevlendirdi. Artık 49 yaşına gelmiş olan Henry, 23 yaşındaki Alman prensesi **Anne of Cleves**’in (1515-1557) portresini seçti.

Henry’yle Anne’in ilk buluşmalarına ilişkin ayrıntılar değişiklik gösterse de anlatıların hepsinden iki tarafın da diğerinden memnun kalmadığı sonucu çıkar. Buluşmadan sonra Henry sinirlenerek “Haz etmiyorum ondan! Haz etmiyorum ondan!” diye bağırmıştır. Mutsuz çift, 1540 yılının Ocak ayında evlenir. Henry’nin geçmişindeki sayısız kadının aksine yeni Kraliçe ona karşı tamamen ilgisiz ve duyarsızdır. Boşanmak için başka çare bulamayan Henry cinsel memnuniyetsizliğini resmi kanıt olarak sunar. Bu evlilik başladıktan altı ay sonra bir evlilik öncesi sözleşmesinin olası hukuksuzluğu ve Henry’nin evliliği tamamlamaya rızası ve yeterliliği olmadığı gerekçesiyle resmen iptal edilir.

Henry, Cleves Dükünü kızdırmak istemediği ve Anne de evliliğin iptal edilmesine dünden razı olduğu için, Henry Anne’e yıllık bir gelir, birkaç mülk, sarayda bir yer ve Kralın kız kardeşi unvanı vererek sağlam bir maddi anlaşma yapar. Kraliçelik rolünden zarafetle sıyrılan Anne memnuniyetle özel hayatına çekilir ve bir daha evlenmez.

“Anne of Cleves”in temposu ve kıvraklığı, bir *Laendler*’i (geleneksel bir Alman halk dansı) çağrıştırır. Thomas Campion’ın “I Care Not for These Ladies” şarkısı, ses ve piyanonun melodisinin içine yedirilir. Eşlikteki paralel üç sesli kısımlar eşlerin uyumsuzluğunu temsil eder.

### Anne of Cleves

I have been informed by certain lords

Of the doubts and questions which have been found in our marriage  
It may please your majesty to know  
That though this case be most hard and sorrowful  
I have and do accept the clergy for my judges  
So now the clergy hath given their sentence, hath given their sentence.  
I approve. I neither can nor will repute myself for your grace's wife,  
Yet it my please your highness to take me for your sister, your sister,  
For which I most humbly thank you.  
Your majesty's most humble sister,  
Anne, daughter of Cleves.



**Katherine Howard**  
(c.1523-1542)

I would not be a queen  
For all the world.

- William Shakespeare *Henry VIII*

Anne Boleyn'in birinci derece kuzeni olan **Katherine Howard** (yaklaşık 1523-1542) soylu bir aileden gelse de kraliyetten biriyle evlenecek kadar asil bir kana sahip değildir. Anne of Cleves'in nedimesi olarak görevlendirilince, o zamanki erkek arkadaşı Francis Dereham'ı görmeyi bırakıp saraya taşınmıştır.

Henry, o zamanlarda on beş - on sekiz yaşlarında olduğu tahmin edilen Katherine'e anında vurulur. Çift 1540'da evlenir. Kırk dokuz yaşındaki Kral, en iyi günlerini çoktan geride bırakmış ve birtakım sevimsiz sağlık sorunları yaşamıştır. Katherine ergenlik çağında güzel bir kızdır ve Henry'nin eksiklerini incelikle görmezden gelir.

Kralın danışmanı ve gizli bir Protestan olan Thomas Cranmer Katolik bir kraliçe istemiyordu ve Katherine'in hayatını araştırmaya başladı. Katherine'in cinsel açıdan deneyimli olduğunu ve Dereham'la evlenmek için olası bir ön anlaşma yapmış olabileceğini öğrendi. Bu durum onun Henry'yle evliliğini geçersiz kılıyordu. Ayrıca Katherine'in Thomas Culpepper'le de bir ilişkisi olmuştu.

Sonuçta Culpepper'in kafası kesildi; Dereham ise asıldı ancak ölmeden önce hadım edildi, bağırsakları deşildi, kafası kesildi ve vücudu dört parçaya ayrıldı. Katherine de ölüme mahkum edilmişti. İdamını beklediği sürede Cranmer onu betimlerken "daha önce hiçbir varlıkta görmediğim öyle bir üzüntü ve ağır bir ruh hali içinde ki dünyada ona bakıp da



acımayacak bir tek kişi olamaz” demişti. Katherine yaklaşık yirmi yaşında, arkadaşının kafasının beceriksizce kesilmesine tanık olduktan sonra idam edildi. Onun şarkısının sözleri arkadaşının kanları içinde ayakta dururken yaptığı idam konuşmasından gelir.

“Katherine of Aragon” için kullanılan lavta şarkısı “In Darkness Let Me Dwell”, “Katherine Howard” için de kullanılır. Eşlikte bir kez daha ölümü anlatan çan sesleri vardır. Ayrıca eşlikte bir saatin sesini ve Katherine’in yaklaşan kaderini yansıtmaya için saniye başına 60 vuruşluk bir tempo ve kuru bir ton duyulur. Vokal hattaki son diziler, Katherine’in hayatının sonundaki korku dolu çılgınlıklarını simgeler. Parça, kuvvetle duyurulan çan sesleri ve arkasından “In Darkness Let Me Dwell”in son bir ifadesiyle kapanır.

### **Katherine Howard**

God Have mercy on my soul.  
Good people, I beg you pray for me.  
By the journey upon which I am bound,  
I have not wronged the King.  
Brothers, I have not wronged the King,  
I have not wronged the King.  
But it is true that long before the King took me,  
I loved Thomas Culpepper.  
I wish to God I had done as Culpepper wished me,  
For at the time the King wanted me,  
Culpepper urged me to say that I was pledged to him.  
Brothers, I wish to God I had done as he wished me,  
For at the time the King wanted me,  
Culpepper urged me to say that I was pledged to him.  
If I had done as he wished me,  
I should not die this death, nor would he.  
God have mercy my soul  
Ah, Good people I beg you pray for me.  
Ah, I die a queen  
but I would rather die the wife of Culpepper.

Kabareler, 1880’lerin Paris’inde ortaya çıkmış, kısa süre sonra tüm Avrupa’da, özellikle de Almanya’da yaygınlaşmıştır. “The Cabaret” kitabında Lisa Appignanesi kabareler için “ya bir laboratuvar, kendilerini bilerek ve isteyerek avangart olarak tanıyan genç sanatçılar için bir sınama alanı ya da çağdaşlığın alaycı bir sahnesi, güncel olaylar, ahlaki değerler, politika ve kültürü eleştirel bir şekilde yansıtan bir ayna olarak ortaya çıktılar. En iyi durumlarda ise ikisi birden oldular” yazar. Kabarelerde performans sergileyenler arasında toplumun ve hükümetin sansüründen kaçıp sığınacak bir liman arayan sol eğilimli aktörler, müzisyenler, komedyenler ve sanatçılar vardı. Geleneksel haliyle kabareler artık revaçta olmasa da, kabare terimi şimdilerde belirli bir eklektik tarzla özdeşleştirilir. Besteci William Bolcom (d. 1932), “Bugün benim kabare tanımım, *New York Times*’ın Pazar günleri iki sayfalık konser duyuruları içinde herhangi başka bir kategoriye koyamadığı ne varsa odur. Bunlar ‘kabare’ başlığı altına konur, çünkü başka nereye konacakları bilinmiyordur” der.



**William Bolcom**

(b. 1932)

Bolcom on bir yaşında Washington Üniversitesinde bestecilik çalışmalarına başladı. Atonalite ve seriselliğe karşı baş kaldıran besteci, senfoniler, oda müziği toplulukları, solo enstrümanlar, opera ve tiyatro için, geleneksel konser tarzlarıyla popüler tarzlar arasında serbestçe geçiş yapan yapıtlar yazdı. Besteleri en çok türler arasındaki “çatlaklarda” can buldu. “Müzikte inanılmaz bir duygusal alana kucak açmayı umuyorum: bu, yüce olandan gülünç olana kadar uzanan, çoğu zaman aynı anda ikisi birden olan veya ikisinin arasında her yerde bulunan bir alan olabilir.” Bolcom, Paris Konservatuvarında Olivier Messian ve Darius Milhaud ile çalışırken, Milhaud onu yazar ve şarkı sözü yazarı, kendisi gibi Amerikalı Arnold Weinstein’la (d. 1940) tanıştırdı. Weinstein ve Bolcom 45 yıl boyunca *Bolcom/Weinstein Cabaret Songs, Vols. 1-4* de dahil olmak üzere çeşitli projelerde birlikte çalıştılar.



**Arnold Weinstein**

(b. 1940)

Arnold Weinstein ödüllü bir yazar ve halihazırda Brown Üniversitesinin Karşılaştırmalı Edebiyat Bölümünde Edna ve Richard Salomon Seçkin Profesörü olarak görev yapıyor. Kabare şarkıları için yazdığı metinleri kendi başlarına eksiksiz birer tiyatro oyunu olarak görüyor. Metni, “anlaşılması zor bir tür tiyatro-şiir-Lieder-pop-taverna dili-dua” olarak betimliyor ve ekliyor: “Sahne piyanodur, roller ise ses sanatçısı”. Öykülerin karanlık doğasına karşın, Weinstein ve Bolcom hafife alan ve yeren bir ruh halini koruyorlar. Bolcom şarkıları,

Grammy ödülü sahibi karısı Joan Morris için yazdı ve Morris de fikirleriyle parçalara katkıda bulundu.

“George”, 1981’de çıkan 2. *Cabaret Songs* albümünün son şarkısı. Şarkı, şarkı söylemeyi seven, iyi kalpli bir *drag queen*’in hayatını ve ölümünü anlatıyor. Bolcom, açılış dizesi olan “Oh Call me Georgia, hon”da Irving Berlin’in “A Pretty Girl is like a Melody” şarkısından bilerek bir intihal yapıyor. George’un öldürülmeden önce söylediği son şarkı olarak Puccini’nin *Madame Butterfly*’ından “Un bel di vedremo” aktarılıyor.

### George

My friend George used to say  
“Oh Call me Georgia hon, get yourself a drink.”  
And sang the best soprano in our part of town.  
In beads, brocade, and pins he sang if you happened in  
Through the door and he never locked and said,  
“Get yourself a drink”  
And sang out loud til tears fell in the cognac  
And the chocolate milk and gin and on the beads, brocade, and pins  
When strangers happened through his open door,  
George said, “Stay, but you gotta keep quiet while I sing  
And then a minute after and call me Georgia.”  
One fine day a stranger in a suit of navy blue  
Took Georgia’s life with a knife  
George had placed beside an apple pie he baked  
And stabbed in him the middle of “Un bel di vedremo”  
As he sang for this particular stranger  
Who was in the United States Navy  
The funeral was at the cocktail hour.  
We know George would do it like that.  
Tears fell on the beads, brocade and pins in the coffin  
Which was white because George was a virgin.  
Oh call him Georgia hon, get yourself a drink  
“You can call me Georgia, hon get yourself a drink!”

“Song of Black Max (as Told by the de Kooning Boys)”un hikayesini Weinstein’a Felemenk kökenli Amerikalı ekspresyonist ressam William de Kooning ve erkek kardeşi anlatmıştır. Black Max, 1920’lerin Hollanda’sında bir şehir efsanesidir. Weinstein, metninin çoğunu de Kooning’dan sözcüğü sözcüğüne aldığını belirtmiştir. Bolcom’un yarattığı ortam, müzikle metni zekice birleştirir. Piyanodaki ana tema Black Max’i, yani hepimize musallat olan ölüm için bir eğretilmeyi temsil ettiğinden, bu temanın kesin bir zamanda kalması ve amansız olması amaçlanmıştır. Orta kısımda ses sanatçısı kısa bir monolog için konuşmaya geçer. Bu, tarihsel kabarelerde sık rastlanan bir uygulamadır. Piyano bir laternacı, tren ve armonikanın seslerini taklit ettiğinde, piyanoda metin boyama görülür. Ses sanatçısı, “eski, güzel Amerika”ya göndermede bulunurken Amerikan ulusal marşı “The Star-Spangled Banner” sağ el piyanoda yapıbozumcu ve senkoplu bir şekilde aktarılır. Sesle piyano arasındaki etkileşime karşın, piyano bağımsızlığını korur ve aldatıcı bir şekilde oyuncudur.

### Song of Black Max (As Told by the de Kooning Boys)

He was always dressed in black  
Long black jacket, broad black hat  
Sometimes a cape  
And as thin, and as thin as rubber tape:  
Black Max

He would raise that big black hat  
To the big shots of the town  
Who raised their hats right back  
Never knew they were bowing to  
Black Max

I'm talking about night in Rotterdam  
When the right night people of all the town  
Would find what they could  
In the night neighborhood of  
Black Max

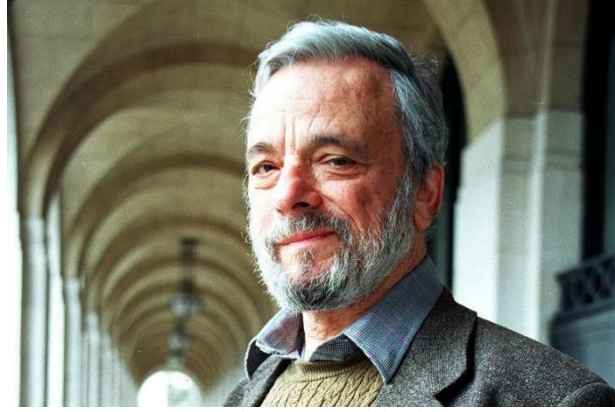
There were women in the windows  
With bodies for sale  
Dressed in curls like little girls  
In little dollhouse jails  
When the women walked the street  
With the beds upon their backs  
Who was lifting up his brim to them?  
Black Max!

And there were looks for sale  
The art of the smile --  
(Only certain people walked that mystery mile:  
Artists, charlatans, vaudevillians  
Men of mathematics, acrobatics and civilians)  
There was knitting-needle music  
From a lady organ-grinder  
With all her sons behind her  
Marco, Vito, Benno  
(Was he strong! Though he walked like a woman)  
And Carlo, who was five  
He must be still alive!

Ah, poor Marco had the syph, and if  
You didn't take the terrible cure those days  
You went crazy and died and he did  
And at the coffin  
Before they closed the lid  
Who raised his lid?  
Black Max!

I was climbing on the train

One day going far away  
To the good old U.S.A  
When I heard some music  
Underneath the tracks  
Standing there beneath the bridge  
Long black jacket, broad black hat  
Playing the harmonica, one hand free  
To lift that hat to me:  
Black Max  
Black Max  
Black Max



**Stephen Sondheim**  
(1930-2021)

**Stephen Sondheim** (1930-2021) geçen sonbaharda, 95 yaşında hayata gözlerini yumdu. *New York Times*'da yayımlanan anma yazısında "Broadway tarihinde, müziği ve sözleriyle Amerika'daki sahne müzikalinin sanatsal standardını yükselten ve yeniden belirleyen dev şarkı yazarlarından biri" olarak betimlenen Sondheim, efsanevi bir akıl hocası ve öğretmendi. Müziği, şarkı sözleri ve hayatıyla insanlığa büyük bir miras bıraktı.

Gençlik yıllarında Sondheim yeniyetme bir besteci olarak aile dostları Oscar Hammerstein'in deneyimlerinden yararlanma şansı buldu. Ayrıca Milton Babbitt ile bestecilik çalıştı. Sondheim 26 yaşında Bernstein'in *Batı Yakası Hikayesi* için söz yazdı. Sanatçının en tanınan Broadway gösterileri arasında *Company* (1970), *A Little Night Music* (1973), *Sweeney Todd* (1979), *Sunday in the Park with George* (1984) ve *Into the Woods* (1987) yer alıyor.

1965 öncesinin Altın Çağ müzikallerinin aksine Sondheim'in yapıtları soyutlanma, duygusal dürüstlük, kayıp, kendinden şüphe etme ve insan doğasının karmaşıklığı konularını ele alıyordu. Gösterileri çok çeşitli kitlelerin beğenisini kazansa da Sondheim'in müziği kromatizm, karışık ölçü, ton kaymaları, senkoplar ve katmanlı motiflerle doludur.

"Send in the Clowns", *A Little Night Music* müzikalindedir. *Palyaçoları gönderin* ifadesi, tiyatrodan gelir. Bir gösteri kötü gidiyorsa, izleyicileri güldürmek ve gösterinin başarısızlığını örtmek için – palyaçoları ginderin. *A Little Night Music*'de Desirée, zamanında evlilik teklifini reddettiği Fredrik'le aşkını yeniden canlandırmaya çalışan, yaşı geçkin bir aktristir. Ne var ki bu sefer Fredrik onu reddeder, çünkü şimdi çok genç bir kadınla nişanlıdır. Desirée, buruk, pişman ve öfkelidir. İlk dört kıta Fredrik'e söylenir. Fredrik piyano faslında sahneyi terk eder. Desirée son kıtayı kendine söyler.

## Send In the Clowns

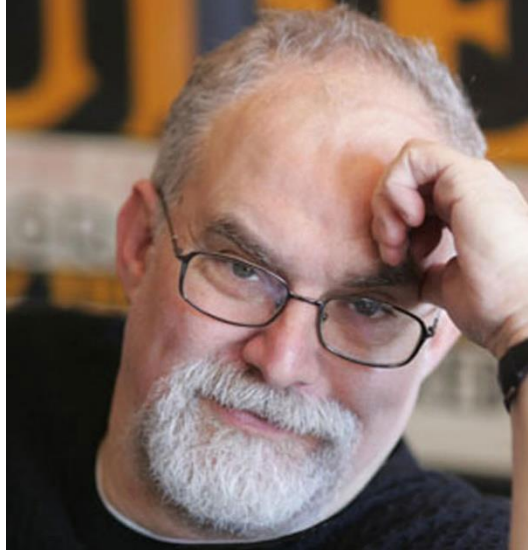
Isn't it rich?  
Are we a pair?  
Me here at last on the ground  
You in mid-air  
Send in the clowns

Isn't it bliss?  
Don't you approve?  
One who keeps tearing around  
One who can't move  
Where are the clowns?  
Send in the clowns

Just when I stopped  
Opening doors  
Finally knowing the one that I wanted was yours  
Making my entrance again with my usual flair  
Sure of my lines  
No one is there

Don't you love a farce?  
My fault, I fear  
I thought that you'd want what I want  
Sorry my dear  
But where are the clowns?  
Send in the clowns  
Don't bother they're here

Isn't it rich?  
Isn't it queer?  
Losing my timing this late  
In my career  
Where are the clowns?  
There ought to be clowns  
Well, maybe next year



**William Finn**  
(b. 1952)

**William Finn** (d. 1952) Tony ödüllü bir besteci, şarkı sözü yazarı ve yazardır. Finn, New York Üniversitesi (NYU) Tisch School’da müzikal tiyatro yazımı dalında lisansüstü ustalık sınıfları vermektedir. Sanatçının popüler müzikalleri *Falsettos* ve *The 25th Annual Putnam County Spelling Bee*, akılda kalan melodileri ve esprili sözleriyle tanınır.

*Falsettos* espriler ve komik unsurlarla dolu olsa da gösteri, eşcinsel ve Yahudi topluluklar içindeki mücadeleler gibi ağır konuları ve aşk, hastalık ve kayıp gibi evrensel temaları ele alır. *Falsettos* iki perdelik bir müzikaldir. İki perde de Finn’in yazdığı iki farklı kitaba dayanır: *March of the Falsettos* ve *Falsettoland*.

Birinci perde (*March of the Falsettos*) 1979’da geçer. Marvin, erkek sevgilisi Whizzer için karısı Trina’yı terk etmiştir. Marvin ve Trina’nın yeni aile dinamiği ve yapısı içinde yolunu bulmaya çalışan on iki yaşında bir oğulları vardır. “I’m Breaking Down”, birinci perdede Trina yeni gerçekliğini kabullenmeye çalışırken ve ailedeki rolünü yakında Whizzer’a kaptıracağından korkarken söylenir.

### **I’m Breaking Down**

I'd like to be a princess on a throne  
To have a country I can call my own  
And a king who's lusty and requires a fling with a female thing  
Great! Men will be men  
Let me turn on the gas  
I caught them in the den  
With Marvin grabbing Whizzer's ass!  
Oh sure, I'm sure, he's sure He did his best  
I mean he meant to be what he was not  
The things he was are things which I forgot  
He's a queen, I'm a queen! Where is my crown?  
I'm breaking down, I'm breaking down!  
My life is shitty and my kid seems like an idiot to me!  
I mean that's sick, I mean he's great!  
It's me who is the matter talking madder than the maddest hatter!

If I repeat one more word, I swear I'll lose my brain!  
Ohhh, what else should I explain?  
Oh yes it's true! I can cry on cue! But so can you  
I'm breaking down, I'm breaking down! Down, down!  
You ask me is it fun to cry over nothing?  
It is! I'm breaking down  
Now let's consider what I might do next  
I hate admitting I've become perplexed  
I'm bereaved. I've cried, I've shook  
I've yelled! I've heaved  
I have been deceived!  
As enemies go, Whizzer is not so bad  
It's just he's so damn happy  
That it makes me so damn mad!  
I wanna hate him, but I really can't  
It's like a nightmare how this all proceeds  
I hope that Whizzer don't fulfill his needs!  
Don't is wrong, sing along! What was the noun?  
I'm breakin' down. I'm breaking down  
I'll soon redecorate these stalls! I'd like some patting in the walls  
And also pills. I wanna sleep!  
Sure, things will probably worsen but it's not like I'm some healthy person  
I've rethought my talks with Marv  
And one fact does emerge  
Oh, I think I like his shrink  
So that is why I might turn to drink!  
I'm on the brink of breaking down  
I'm breaking down! Down! down!  
I only want to love a man who can love me  
Or like me, Or help me, Help me!  
Marvin was never mine!  
He took his meetings in the boy's latrine  
I used to cry. He'd make a scene!  
I'd rather die than dry clean Marvin's wedding gown!  
I'm breaking down! I'm breaking down!  
It's so upsetting when I found that what's rectangular is round  
I mean, it stinks! I mean, he's queer  
And me, I'm just a freak who needs it maybe every other week  
I've rethought the fun we had and one fact does emerge  
I played the foolish clown  
The almost virgin who sings this dirge  
Is on the verge of breaking down!  
I'm breaking down! Down, down!  
The only thing that's breaking up is my family  
The only thing that's breaking up is my family!  
But me, I'm breaking down!